

Анастасія Камінська, здобувачка першого рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія, гр.1.10а

Ксенія Жувак, здобувачка першого рівня вищої освіти спеціальності 053 Психологія, гр.1.10а

**Науковий керівник Олена Павлик канд.психол.наук, доц.,
доцент кафедри педагогіки та психології**

Харківська державна академія фізичної культури

Харків, Україна

АНАЛІЗ ВИКОРИСИАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДІТЬМИ ТА ПІДЛІТКАМИ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Вступ. Соціальні мережі стали невід'ємною частиною життя дітей та підлітків в усьому світі. Існує безліч різних соціальних мереж, кожна з яких спрямована на певну аудиторію. Користувачі вибирають улюблені соціальні мережі через контент, що їх цікавить. Це пов'язано з доступністю та необхідністю обміну інформацією, потребою у спілкуванні.

На сьогодні для українських дітей та підлітків спілкування через соціальні мережі залишається єдиною можливістю комунікувати з родичами, друзями, а також отримувати нові знання через онлайн навчання. З початком повномасштабної війни за оцінками ООН у справах біженців Україну залишили понад 11 мільйонів людей, серед них 130–150 тисяч студентів, понад 500 тисяч українських дітей стали переселенцями та ще понад 161 тис. школярів отримали статус внутрішньо переміщених осіб [1].

Дослідженням впливу спілкування через соціальні мережі на психіку дітей та підлітків займаються багато науковців [7].

Все більше досліджень підтверджують зв'язок між використанням цифрових медіа та депресією. На різних інтернет-ресурсах є інформація, що використання електронних засобів масової інформації може викликати депресивні симптоми, порушення сну, зростання рівня тривожності [2].

В наслідок кіберзалякування, яке зустрічається в інтернет просторі, може взагалі призводити до самогубства. Знуцання в Інтернеті може призвести до небажаної уваги з боку широкого кола людей, включаючи незнайомих [3].

У тих, хто проводить багато часу за екранами своїх гаджетів, з'являється апатія до навколишнього світу, можуть бути часті перепади настрою або агресія [6].

Зі збільшенням використання соціальних мереж діти можуть недостатньо розвивати свої соціальні навички, таким чином, це може призвести до того, що більша кількість дітей та підлітків будуть соціально замкнутими, сором'язливими чи заляканими соціальними ситуаціями та будуть не готові до реального живого спілкування. Від надмірного перегляду соціальних мереж у дітей може знижуватися концентрація уваги та здатність зосереджуватися [5].

Однак, треба вказати і про позитивний вплив цифрового спілкування. Інформаційні ресурси допомагають дітям та підліткам розвинути креативність, дослідницький інтерес та спонукають до творчості. Це простір для спілкування, самовираження та підтримки. Комп'ютерні технології можуть бути корисними для організації повсякденного життя та планування майбутнього.

Мета дослідження. Проаналізувати особливості використання соціальних мереж українськими дітьми та підлітками.

Методи дослідження. Аналіз літературних джерел з обраної теми, а також ми розробили анкету «Особливості використання соціальних мереж українськими дітьми та підлітками» та провели опитування через Google форму.

В нашому дослідженні особливостей використання соціальних мереж прийняли участь 27 українських дітей та підлітків віком від 10 до 18 років. Серед них 77,8% дівчат та 22,2% хлопців.

Результати дослідження та їх обговорення. За результатами дослідження було виявлено, що 50% підлітки проводять час за гаджетами по 5-7 годин добу, 26% 2-4 години і 24% опитуваних 8-10 годин. Більшість досліджуваних використовують соціальні мережі з метою прослуховування музики 77,8% досліджуваних, 70,4% для спілкування у соцмережах; для отримання нової нової інформації 66,7%; для роботи і навчання - 63%;, для самопрезентації 18,5%; та спілкування з рідними та знайомими 3,7%.

Найбільшою популярністю користуються такі соцмережі як, Telegram 88,9%, YouTube 66,7%, Instagram 51,9%, Pinterest 29,6%; Chrome 18,5%; TikTok 8,2% та Snapchat 3,7%.

Також в анкеті ми запропонували досліджуваним оцінити як вони позиціонують себе у реальному

житті. Так 59,3% вказують, що вони відкриті до нових знайомств; 29,6% вказали, що їм важко швидко знайти коннект з іншими людьми та 11,1% досліджуваних вказали, що мають труднощі в спілкуванні через свою сором'язливість та замкнутість.

На проблеми зі сном вказують 34,6% досліджуваних, у 34,8% іноді виникають проблеми зі сном і у 30,8% немає проблем зі сном.

На запитання «Чи легко ви запам'ятовуєте інформацію?» 46,2% відповіли, що легко запам'ятовують потрібну інформацію; 34,6% вказали на певні складнощі; і 11,5% досліджуваних вказали на проблеми із запам'ятовуванням.

На питання «Що вони будуть робити, якщо на тривалий час буде відсутній інтернет?» 30,8% досліджуваних відповіли, що приділять час своєму хобі та підуть на прогулянку; 23,1% будуть прослуховувати завантажену музику; 19,2% постійно будуть перевіряти чи не з'явився Інтернет; 15,4% будуть грати у завантажені на гаджеті ігри; 7,7% будуть спати.

На запитання «Чи відчували Ви занепокоєння через те, що не встигли зробити щось важливе через тривалий перегляд інтернет-ресурсів?» 42,3% вказали, що було таке декілька раз; 38,5% - так; 15,4% - постійно, 1% - ні, не було.

Висновки. Сьогодні діти та підлітки проводять багато часу у соцмережах, що викликано сучасними реаліями життя. Соціальні мережі мають великий вплив на дітей та підлітків і перш за все на розвиток їх психічного здоров'я. Обмеженість чи взагалі неможливість офлайн спілкування з однолітками замінюється онлайн спілкуванню в соцмережах, що може негативно вплинути на соціалізацію підростаючого покоління в майбутньому.

Список використаної літератури

1. Волошин Марія Скільки українських учителів, студентів, учнів перебуває за кордоном https://24tv.ua/education/ukrayintsi-za-kordonom-pid-chas-viyini-skilki-uchiteliv-studentiv_n2394182.
2. Мірошнікова Аліна Що більше часу в соцмережах, то більший ризик депресії у підлітків: результати дослідження <https://osvitoria.media/opinions/shho-bilshе-chasu-v-sotsmerezah-to-bilshyj-ryzyk-depresiyi-u-pidlitkiv-rezultaty-doslidzhennya/>
3. Кібербулінг – що це та як це зупинити? <https://www.unicef.org/ukraine/cyberbullying>
4. Andreassen C.S., Pallesen S. Social network site addiction - an overview// Published in Current pharmaceutical design, 31 July 2014/ <https://www.semanticscholar.org/paper/Social-network-site-addiction-an-overview.-Andreassen-Pallesen/ad982f75b1946f14952a6f66730e70b6be815479>
5. Cannito L., Annunzi E. The Role of Stress and Cognitive Absorption in Predicting Social Network Addiction // Published in Brain Science 1 May 2022 <https://www.semanticscholar.org/paper/The-Role-of-Stress-and-Cognitive-Absorption-in-Cannito-Annunzi/c527835abac7abfd11749bb9b41c4de538d400e0>
6. Wegmann E., Brand M. Internet-Communication Disorder: It's a Matter of Social Aspects, Coping, and Internet-Use Expectancies // Front Psychol. 2016 Nov 10 <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27891107/>
7. <https://www.yourbrainonporn.com/uk/relevant-research-and-articles-about-the-studies/internet-video-game-addiction/internet-addiction-studies-summaries>